

Lahden kaupunki, rakennusvalvonta/
Arkkitehtitoimisto Arkviiri Oy

Viite: Lausuntopyyntö 5.12.2023

Asia: Kyläkatu 144, purkamislupahakemus 398-2023-835

Kyseiseen kiinteistöön on haettu purkamislupaa Tuuliskare -nimiselle asuinrakennukselle. Museo ottaa kantaa tässä lausunnossa myös ennakoivasti saamaansa materiaaliin purettavan rakennuksen paikalle suunnitellusta uudisrakennuksesta, josta Arkkitehtitoimisto Arkviiri Oy on pyytänyt museolta lausuntoa 15.12.2023. Piirustukset uutta lastensuojelun yksikköä varten on päivätty 5.12.2023. Lahden museot/ Päijät -Hämeen alueellinen vastuumuseo toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Sylvia-koti perustettiin Hyvinkäälle vuonna 1957. Sen perusajatuksena on antaa erityistarpeita vaativille lapsille, nuorille ja aikuisille koulutusta ja yhteisöllinen asumistapa. Lahteen Sylvia-koti muutti vuonna 1970, kun Lahden kaupungin tarjoamalle maalle Ristolän tilalle Renkomäkeen oli saatu rakennetuksi viisi ensimmäistä rakennusta: koulu, työpaja sekä kolme asuinrakennusta. Rakennuksia valmistui lisää vuosina 1974–75 sekä 1980-luvulla. Tuuliskare -asuinrakennus on osa Sylvia-kodin kolmannen rakennusvaiheen kokonaisuutta.

Kolmannen rakennusvaiheen arkkitehtina toimi lahtelainen arkkitehti Jorma Salmenkivi. Rakennus sijoittuu ”keskusympyrän” tuntumaan, jossa rakennukset on sijoitettu ympyrän muotoon pienen kumparepihan ympärille. Sylvia-kodin rakennukset noudattavat omalaatuista ilmettään ja muotokieltään, joissa toistuvat punaiset katot, valkeat tiilet tai vaaleat julkisivumateriaalit, sekä pienet puiset yksityiskohdat esimerkiksi ikkunoiden väleissä.

Sylvia-kodin rakennukset on luokiteltu paikallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi sekä *Selvityksessä Lahden kulttuurihistoriallisesti arvokkaista kohteista* (2000) että *Selvityksessä Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä* (2012). Selvitykset muodostavat perustan Lahden yleiskaavan arvokohdeluettelolle, johon Sylvia-kodin rakennukset myös kuuluvat. Asemakaava on vuodelta 1974, eikä siinä ole huomioitu rakennusten suojelutarpeita.

Lahden museot ei ole aiemmassa lausunnossaan (23.8.2021) puoltanut rakennuksen purkamista. Tämän jälkeen rakennuksen kunnosta ja korjattavuudesta on kuitenkin tehty lisäselvityksiä. Niiden perusteella vaurioitumisaste ja korjaustarve on erittäin laajaa keskeisissä rakenteissa, kuten sokkelissa, alapohjassa, seinärakenteissa ja yläpohjarakenteissa. Kyseisten korjausten onnistuminen olisi myös epävarmaa. Näiden tekijöiden perusteella museo ei vastusta purkamisluvan myöntämistä.

Suunniteltu uudisrakennus ottaa huomioon Sylvia-kodin muun rakennuskannan sekä väriyksessään että muodossaan. Se on mittakaavaltaan sopusuhtainen ja kaartuu hieman "keskusympyrän" muodon mukaan. Pihakäsittelyssä on huomioitava liittyminen muuhun alueeseen sekä alueelle tyypilliset kasvivalinnat ja pintamateriaalit.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
korjausrakentamisen asiantuntija	Anssi Malinen
tutkija	Roosa Ruotsalainen

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus